

Péntekiidő: Élénk északi, északkeleti szél. Több helyen kivált az ország keleti felében havazás. A hőmérséklet tovább csökken.

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 30 (2597) sz. Csütörtök

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 február 6

Letette az esküt Bárdossy László dr és átvette a külügyminiszterium vezetését

Nagy beszédet mondott a külügyminiszterium tisztviselői előtt.

Gróf Csáky Istvánról mint a kötelességtudás mintaképéről emlékezett meg

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Öfömlétsége kezébe ma déli 1/4 órakor tette le a hivatalos esküt dr Bárdossy László magyar királyi titkos tanácsos, az újonnan kinevezett magyar királyi külügyminiszter. Az esküvételnél közreműködött dr gróf Teleki Pál magyar királyi titkos tanácsos, miniszterelnök és báró Perényi Zsigmond belső titkos tanácsos, koronaőr és zászlóúr helyettes. Az eskümentát dr báró Csáky István magyar királyi titkos tanácsos, miniszterelnökségi államtitkár olvasta fel. Az esküvétel után a Kormányzó Ur Öfömlétsége a külügyminisztert kihallgatáson fogadta.

Bárdossy üdvözlése hivatalában

Budapestről jelenti a MTI: Bárdossy László dr. új külügyminiszter ma vette át hivatalát és a külügyminiszterium tisztviselőikara ebből az alkalomból testületileg összegyűlt a miniszterium tanácstermében. Az új külügyminisztert a tisztviselői kar nevében Vörösmarty János rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese üdvözölte meleg szavakkal külügyminiszteri kinevezése alkalmából.

Bárdossy László az üdvözlésre nagy beszédben válaszolt. Többek között ezeket mondta:

— Olyanok vagyunk, mint egy háborúba menetelő csapat, amely egy-két percre megállásra kényszerült, mert a csapat vezére elesett. Mielőtt újból hozzálátnánk a munkához, feladatunk és kötelességünk az első tiszteltetés a halott vezért illetően, aki ott maradt közöttünk és arra kér benneteket, hogy őrizzék meg emléket a szívelekben úgy is mint a kö-

telességteljesítés mintaképét. A miniszter ezután köszönetet fejezte ki az üdvözlésért és a tisztviselői kar előlegezett bizalmáért.

Németországban is örömet keltett Bárdossy kinevezése

Berlin jelenti a MTI: Berlini politikai körökben örömmel fogadták Bárdossy László volt bukaresti magyar követ külügyminiszteri kinevezését. A német külügyi hivatalban egy külföldi újságíró kérdésére kijelentették, hogy olyan diplomatáról van szó, akit hivatalos működésén és túlmenően személyi kapcsolatok fűznek a német képviselőkhöz. Bárdossy nem idegen Németországban. Mindig nagy megértést tanúsított Délkelet-Európa és Németország politikája iránt. A súlyos időkben reá váró politikához csak szerencsét lehet kívánni Bárdossyban mindenekelőtt azt a diplomatát látják, aki folytatja Csáky István gróf politikáját.

A képviselőház nagy lelkesedéssel fogadta Bárdossy László kinevezését

Az építő-takaréküzlet szabályozásának kérdése a Ház előtt

Budapestről jelenti a MTI: A képviselőház csütörtök délelőtti ülését déli 1/4 órakor nyitotta meg Tasnádi Nagy András elnök. Bemutatta a miniszterelnök átiratát Bárdossy László külügyminiszterre történt kinevezéséről. A bejelentést a Ház nagy tapsal fogadta.

A napirend első pontján Magyarországnak a háromhatalmi szerződéshez történt csatlakozásáról szóló törvényjavaslatnak a bizottságban megállapított és elfogadott egyes szakaszaira vonatkozó döntés szerepelt. A Ház a javaslatot harmadik olvasásban általánosságban és részleteiben, hozzászólás nélkül elfogadta. Az elnök

a javaslatot hozzájárulás céljából áttette a felsőháznak. Ezután általánosságban és részleteiben elfogadta a belgrádi jugoszláv-magyar baráti szerződést is. A harmadik olvasásban is hozzászólás nélkül elfogadott vonatkozó törvényjavaslatot szintén a felsőházba küldte.

Ezután áttértek az építő-takaréküzlet szabályozásáról szóló javaslat tárgyalásának folytatására.

Felfüggesztették kilenc képviselő mentelmi jogát.

A napirenden következő két pontot a könyvtári és muzeumi bizottság jelen-

tését, valamint a 36 tagú országos bizottságnak 1940 június 19. és 1940 december 23-ig terjedő 135 alatti kiadott működéséről szóló jelentést a

Interpellációk a képviselőházban Az igazságügyminiszter a felségsértés, lázadás és hűtlenség büntetésének szigorításáról

Budapestről jelenti a MTI: A képviselőház szerdai ülésének folytatásában Boesáry László rámutatott arra, hogy a tárgyalás alatt álló törvényjavaslat, komoly lépést jelent azon a vonalon, amely a kismemberek munkaképességének és ezáltal egész vagyoni érdekének ügyét szolgálja.

Matolcsy Mátyás fejszólásában azt fejtette, hogy Magyarországon évente legalább 50-60 ezer új falusi kis lakóházat kellene építeni, hogy az ország szegény rétegei egészséges lakóhelyhez jussanak.

A javaslat vitáját ezután felbeszakították. A Ház legközelebbi ülését csütörtökön tartja és annak napirendjén Magyarországnak a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozása és a magyar-jugoszláv barátsági szerződés beikellyezéséről szóló törvényjavaslatok egyes szakaszai felett való döntés, továbbá az építő-takaréküzlet szabályozásáról szóló törvényjavaslat szerepel.

A Ház ezután áttért az interpellációk tárgyalására. A bejegyzett 89 interpelláció közül csak huszonkettőt mondtak el, a többi részben törölték, részben későbbre halasztották.

A pénzügyminiszter expozéja

A képviselőház mai ülésén felszólalt a pénzügyminiszter, aki nagy-szabású beszédének elején hangoztatta, hogy főfeladatának tekinti az eddig is meg volt gazdasági programot minisztertársaival újabb elgondolásokkal kiegészíteni és egységes irányítás alá helyezni, szerves egységbe foglalva, tervszerű végrehajtását biztosítani. A programról való tájékoztatás során azt a módszert követi, hogy ismertesse az elérendő főcélakat. A mostani idők a program egy részének előírását előírják, még pedig sürögösen. A második rész végrehajtása csak a háború utáni időkben lesz lehetséges.

A kormány programja három részből áll: az első, háborús időre szóló program, amely a nemzet alkalmaz-

Ház hozzászólás nélkül tudomásul vette.

Ezután vitéz Vászy György és vitéz Zérinváry Szilárd, a mentelmi bizottság előadói terjesztettek elő jelentéseiket. A mentelmi bizottság javaslatára a Ház úgy határozott, hogy Olah György, Makay János, Palló Imre, Fodor Márton, Spák Iván, ifj. Eitner Sándor, Bakó László, Gruber Lajos (kérendbeli) mentelmi jogát a tárgyalás ügyben felfüggesztik. A mentelmi bizottság jelentésének tárgyalása közben az ülésérembe bevonultak a kormány tagjai is. A bevonuló minisztereket a képviselőház tapsal fogadta s Bárdossy László külügyminisztert lelkesen megéljenzették.

Erdekes interpelláció volt a Matolcsy Mátyásé, aki a fehérmegyei Wintzen grófi birtok kérdését és a zsidó tulajdonban levő földbirtok körül tapasztalt visszaéléseket tette szóvá.

Márothy Károly, a nemzetvédelmi kereszt ügyében interpellált. Az interpellációt kiadták az illetékes minisztereknek.

Vitéz Tóth András a büntetőtörvénykönyvnek a felségsértésről szóló fejezete átdolgozását sürgette, mire az igazságügyminiszter kijelentette, hogy ha a büntetőtörvénykönyv nem tudná hamarosan elkészíteni, így a felségsértésre, hűtlenségre, lázadásra az alkotmányjog biztosítása s a büntetőlelményekre vonatkozó külön törvényjavaslatot hozza majd a Ház elé.

Pap Mihály, a második zsidótörvény által mentesített zsidó birtokok, — Prokopetz József a cukorrépa árának helyenként késedelmes kifizetését tette szóvá.

Rajniss Ferenc interpellációban rámutatott arra, hogy Budapesten ma is zsidó kézben van a mozik nagy része, kéri ennek az állapotnak a megszüntetését.

kódását írja elő. A második program a háború után aránylag rövid idő alatt végrehajtható és szervesen beilleszkedik a harmadik programba, amelyet a kormány végrehajtásában maga elé kitűzött.

A pénzügyminiszter ezután ismertette az egyes célokat. A legfőbb cél — mondotta — a munka mennyiségi és minőségi megszervezése és fokozása. Ma a legfőbb feladatunk, a nehézségek áthidalása és az alapok megteremtése a jövőre. A végső eredmények csak a háború után jelentkezhetnek. Addig a gazdasági erőket a legnagyobb teljesítményre kell felfokozni. A pénzügyminiszter ezután a legfontosabb termelő tényező a föld szerepét fejtette.

Óskeresztény könyv- és papirkereskedés Nagyvárad, Bémer-tér 3. — Telefon: 26-43.

Tulajdonos: **SIMON ISTVÁN** Mindennemű üzleti könyvek, nyomtatványok és irodai felszerelések dús raktára

Küzdelem a halál ellen

Irta: Polyák István

Néhány héttel ezelőtt megjelent cikkemben (Magyarország helyzete az európai válság tükrében) pontos statisztikai adatok alapján igyekeztem rámutatni arra, hogy a nyugati civilizációt hordozó népek számszerűen is kimutatható válságba kerültek Európa délkeleti és keleti népeivel szemben. Magyarország ebben a válságban a nyugati népekkel osztozik, de még azok között is meglehetősen hátrányos helyzetben van, mert a környező népek mind szaporábbak, biológiai erejüket tekintve erősebbek, expanszívabbak, mint a magyar.

A számok könyörtelenek, kijózanítóak. Természetes tehát, hogy mindennél, ahol a jövő iránti felelősséggel eltöltött vezetők irányítanak, megkezdődött a válság elleni küzdelem. Ez a küzdelem azonban egyelőre inkább csak a kérdés negatív oldaláig jutott. Nálunk Magyarországon pedig még ebben is csak a kezdetek.

KÜZDELEM A HALÁL ELLEN: ebbe a három szóba lehet tömöríteni mindazt, ami a nyugati népek biológiai erősökkenésének, a lassu kihálásnak egyensúlyozására történt. Pedig ez csak az egyik és nem is a legmegfelelőbb eszköz. A halandóság általános, minden életkorban való esőlkéntése ugyanis szorosan kapcsolható lehetőségeket nyújt. Minden ilyen ténnyel elért eredmény és siker csökkenti a további lehetőségeket, és ezek teljes kihasználása után végül is eljutunk a hosszulevű embekekből álló népig, sohasem azonban a halhatatlansáig. A küzdelem többféle ténnyel folyik. Első természetes célja a csecsemőhalandóság csökkentése. A továbbiakban a gyermekhalandóság, a tüdőbaj, a vérhaj és a rákbetegségek elleni harc, továbbá a balesetek elhárítása, munkaegészségügy és a szociális munkásintézmények adhatnak számbevéhető eredményt. Nyugati országokban ezen a téren már nagyon sokat tettek. Így például Németországban az elmúlt hat évtized alatt az átlagos életkor 38 évről 63 évre emelkedett.

Ez a küzdelem természetesen csökkentette a halálozások számát s ezzel emelkedik a természetes szaporulat hányada még abban az esetben is, ha a születések száma nem növekedett. Olyan ez a népesedési politika, mint annak a kereskedőnek a számítása, aki kiadásait csökkentésével hozza egyensúlyba megingott számadatait. Ez a politika azonban hamis és végül is a lassu kihaláshoz vezet. Hogy egy nép életben maradjon, sőt egészségesen szaporodjon, ahhoz a születések számának állandó növekedése, vagy legalább is egyenletes magas színvonalra szükséges.

BURGDÖRFER SZÁMÍTÁSAI SZERINT (Völker am Abgrund, Lehmanns Verlag-München, 23. old.) Németországuk 1933-ban 30 százalékos születésdeficitje volt. Ha a csecsemőhalandóságot annyira le tudták volna küzdeni, hogy minden élve született gyermeket át tudta volna

menteni az első életévben, akkor is csak öt százalékkal javult volna a deficit. Tudjuk, hogy a nemzeti szocialista kormányzat milyen hatalmas mozgalmat indított és időpál állandóan a nép biológiai erejének helyreállítására és fokozására érdekel. Nos hát, még ez az eszközökben, pozitív gyakorlati orvoslási módszerekben oly gazdag mozgalom is 3 év alatt — 1936-ig — csak 11 százalékkal tudta csökkenteni a népesedési deficitet. Burgdörfer szerint a csecsemőhalandóság teljes kiküszöbölésével is még mindig 6 százalékos maradt volna ebben az évben is a deficit.

Igy lép a népek életében előtérbe a természetes szaporulatnak, a születéseknek a kérdése. Ez a küzdelem a halál ellen, még pedig az igazi küzdelem, amely bevétel, állandóan növekvő nyereségtöbblettel akarja helyreállítani, a meglátult egyensúlyt és csak másodsorban számít a halandóság elleni küzdelem folytatásához elért eredményekre. Ha például Németországban a csecsemőhalandóság ellen indított harccal együtt 1936-ban azt is el tudták volna érni, hogy a gyermekek száma családonként átlagosan eggyel növekedjék, azonnal megszünt volna a deficit, sőt a természetes szaporulat hányadosa jóval az európai átlag fölé emelkedett volna.

AZ EGÉSZSÉGES NÉPESEDÉSI POLITIKÁK legfontosabb feltétele az, hogy a felelős irányítók helyesen fogják meg a kérdést. A születéscsökkenés okának, vagy okainak a megállapítása bír itt nagy jelentőséggel. Vessünk egy pillantást a statisztikákra. Kiindulási pontul vehetjük 1913-at. A nyers születési százalékok (halálozások leszámítása nélkül) Európa népesedési szempontból jellegzetesebb államaiban így alakultak:

Románia áll az élen 42,5 ezrelékel, utána következnek sorban Ukrajna 40, Olaszország és Spanyolország 32, Németország 27, Nagybritannia 24, Svédország 23, Franciaország 19 ezrelékel. A számok ezután minden államban csökkennek. Csak az Ukrajna mutat 1922 és 1926 között ugrásszerű emelkedést, amely túlhaladja az 1913-as színvonalat is, de azután visszahull az átlagos európai hányadosra. Németország születési hányadosának javulása 1933-ban kezdődött, tehát a nemzeti szocializmus utalonnajutásával. 1933-tól 1936-ig a 15-ös mélypontról 19-re emelkedett. A többi államok hányadosának lassu süllyedése, vagy stagnálása még egyre tart. Ha itt-ott némi emelkedést látunk — mint például Olaszországban — az nem szolgálhat elég támpont arra, hogy a születéscsökkenés kérdésében kiindulópontul tekintsünk.

A világháború éveiben és a háborút közvetlen követő években érhető volt a születéscsökkenés. De áthátról a békekötés után a győztes államokban már emelkedésnek kellett volna következnie. Ennek dacára a

süllyedés még mindig tart, viszont a gazdasági forrásokban, élettérben oly szegény Németország kiheverte a válságot és bár lassu, de állandó emelkedésben van. A németek intézményes orvoslása tehát jó helyen nyult a baj gyökeréhez, vagy legalább is megtalált néhányat a baj okai közül. Ezek az okok csak részben anyagiak. Ez bizonyításra se szorul, hiszen a gyermektelenség nem a szegények, hanem a jómódúak, a gazdagok nyavalyája, de a házassági kölcsönök, családi pótlékok sem bizonyultak eléggé hatékony ösztönzőknek a születések számának növelésére.

AZ ANYAGI TAMOGATÁST, az intézményes, szociális megalapozást megelőzően erkölcsi indítóokokkal állították meg a nézetes zuhanást. A népi hivatásba vetett fanatikus hit elég erősnek bizonyult ahhoz, hogy felrzza az életerejében elernyedt német népet és új energiákkal teltse egy hosszú jövő küzdelmeire. Természetesen ez az erkölcsi megalapozás csak a gazdasági téren parhuzamosan végrehajtott mélyreható szociális átalakulással tudott eredményes lenni. Ez a bevált módszer és gyakorlat minden más érdekelt népnek — nekünk is — tanulságos és követendő példa. Nem meggondolatlan átmosolásokról van szó, hanem sajátos körülményeinknek, népi jellegünknek, országunk, nemzetünk lényegét alkotó kereszténységünknek megfelelő követéssről.

Az erkölcsi felébredés kezdetein már rég túl vagyunk. Ezt minden önámítás nélkül elmondhatjuk. Hirdethetjük és követelhetjük a kereszt-

tény erkölcsi elvek érvényesülését az egyéni és közösségi élet minden vonalán. Vannak már hitvalló, a keresztény valláserkölcst elveket nyíltan meggyőződésként hirdető közéleti férfiak, akik törvényekbe, rendeletekbe, intézményekbe rögzítik ezeket az elveket és gondoskodnak arról, hogy hatásuk ne merüljön ki csak a hangzatosításban, szótlamokban és divatos keresztényeskedésben.

HA NEM LÁTJUK kellő eredményét az erkölcsi közfelfogás megváltozásának, az egyedül annak tudható be, hogy még tulságosan erősek és hangosak azok a körök, amelyek az erkölcsi közömbösséget hirdetik. Szabad mozgási és működési lehetőségek azoknak, akik érdektelenül, vagy egyenesen fitymálva lenéznek a keresztény erkölcsi megújulás jelenségeit, muló divatnak tartják és fölületes halgatással mennek el legszertebb törekvéseink mellett. Legfeljebb annyit tesznek meg, hogy néhány napján megfresztenek egy-egy kénszerezett, se hídeg, se meleg nyilatkozatot, hozzászólást. Ez a magatartás és hangja az összes haloldali, és újliberális, burkolt vagy nyílt zsidó lapoknak. Ez a közömbös, kénszerezett magatartás pedig sokkal többet árt a keresztény erkölcsi újjáéledésnek, tehát a vele kapcsolatos problémák megoldásának, mint a nyílt szembe fordulás. Amíg ennek szerepe, közönsége, életlehetősége van, addig Magyarországon nem beszélhetünk komoly népesedési politikáról.

A kérdés lényegéhez tartozó szociális átalakulás, gazdasági megoldás új témakört jelent. Nem fér el egy cikk keretében még a nagyvonalas felvázolás sem. Annyit azonban tudunk: ha történelem is lépések ilyen irányban, mindez nagyon kevés ahhoz, hogy észrevehetően előnyösen befolyásolja népesedési viszonyainkat.

Antonescu vasszigorral akar rendet teremteni

Halálbüntetésre ítélik Romániában az engedély nélküli fegyverviselőket

Életfogytiglani kényszermunka a birtokjog háborgatóira. Megkétszerezik a büntetést, ha zsidók vagy kommunisták a bűnösök

Bukarestből jelentik: (MTI) Antonescu tábornok újabb törvényrendeletet adott ki, amely halálbüntetést mond ki azokra, akik fegyvert viselnek engedély nélkül, akik löszert és fegyvert rabolnak, vagy megtámadják a hadsereg tagjait, akik osztályharcokat hirdetnek, akik középületekből, vagy bárholonnan a kormány tagjaira, vagy a hadseregre lönek, tekintet nélkül az eredményre, akik jogtalanul szállnak meg középületeket, vagy közüzemi berendezéseket megrongálnak.

Életfogytiglani kényszermunkával sújtják azokat, akik a lakás szabadságot megsértik, vagy a birtokjogi háborúkat, külföldön vagy az országban olyan szociálisták tesznek, — amelyek célja a rend megbolygatása,

akik más személyeknek az országból való kimenekülését elősegítik.

Nem szabad politikai partot alakítani. Nem szabad szabaddóműves párholyokban résztvenni. Tíz évi kényszermunkával sújtják azokat, akik a királyt, az államvezetőt vagy a kormány tagjait vádolják. Halálbüntetéssel sújtják azt, aki még nem engedett egyenruhát visel. Súlyosan büntetik, aki pénzt vagy állami közpénzt tulajdonít el. Megkétszerezik a büntetéseket, ha zsidók vagy kommunisták követik el.

Antonescu nyilatkozatában kijelentette, hogy nem elnyomó. Nyugalmat és rendet akar, mert ezt várják szociálisták.

Élelmiszerhiányt okozott a romániai lázadás a délerdélyi városokban

Szabadkáról jelentik: Jugoszlávia és Románia között helyreállt a vasúti forgalom. Ideérkezett utasok szerint Romániában még zavaros a helyzet, az országuti igazoltatások miatt a falusiak nem merik elhagyni falvaikat s egyes városokban, így Aradon is, erősen érzik az élelmiszerhiányt. Temesváron a német katonaság szigorúan fenntartja a rendet.

Meghalt Sztérényi József báró a régi Magyarország kereskedelmi minisztere

Budapestről jelentik: Sztérényi József báró nyug. kereskedelemügyi miniszter ma reggel 80 éves korában meghalt Budapesten.

Sztérényi József báró a régi Osztrák-Magyar Monarchia egyik legnagyobb államférfia volt és a békeidők Magyarországának ipara, kereskedelme rendkívül sokat köszönhetett az ő építő munkálkodásának.

Sztérényi József báró 1861 november 25-én született a somogy megyei Lengyeltótiiban. Tanulmányait Budapesten végezte, majd külföldre ment s több éven át gazdasági tanulmányokat folytatott. Hazatérve, újságírói pályára lépett s belső munkatársa lett több fővárosi lapnak. 1883-ban Erassóba hívták és ott megalapította a Brassó című lapot, amelyet hat éven át szerkesztett.

1885-ben a földművelésügyi miniszterium kezdeményezésére megalakította az erdélyi ipar és kereskedelmi egyesületet, melynek 1889-ig főtitkára volt, s újjászervezte a magyar háziipart. Ebben a minőségében országos mozgalmat indított a román vámháború kitérésékor az erdélyi ipar érdekében. 1889-ben Baross Gábor, a vasminiszter iparfelügyelő hívta meg s attól az időtől csaknem ötven éven át szolgálta a kereskedelmi miniszteriumot. 1905-ben a kereskedelmi miniszterium adminisztratív államtitkára, 1906-ban politikai államtitkár és képviselő, 1918-ban kereskedelmi miniszter, 1927-ben a felsőház tagja lett.

A Népszövetségnél öt éven át képviselte Magyarországot érdekeit. Igen sok szakkönyvet is írt, amelyek ipari és kereskedelmi szakirodalmunk legértékesebb munkái közé tartoznak.

Megfigyelő állás a szomáliai fronton.

Az albán harctérre német csapat-szállító repülőgéphadtest érkezett

A görögországi háború első hónapja kedvező Olaszországra nézve

Rómából jelentik: (NST) Az olasz lapokban most jelent meg az első beszámoló arról, hogy német szállítórepülőgéphadtest vesz részt Olaszország albániai harcaiban.

Rómából jelentik: (Stefani) A Görögország elleni tengeri háború első három hónapja határozottan kedvez Olaszországra nézve. A hadműveletek során igen hatásosan bombázták Korfút és a görög tengerpartot. Ezek során több mint száz löveg ontotta a tüzet. A bombázások nagyon hozzájárultak ahhoz, hogy az ellenség előnyomulását megakadályozza és meglassítsa.

Az olasz-görög tengeri egységek között folyó harcok során egy olasz torpedóhajó elsüllyesztett egy görög buvárhajót. A görög kereskedelmi tengerészet veszteségeit nem lehet pontosan megállapítani, azonban több tízezerre tehető.

17 angol repülőgépet lőttek le Calais mellett.

Berlinből jelentik: (NTI) Német vadászgépek szerdán a déli órákban Calaisnál lelőttek 17 angol repülőgépet, amelyek a csatorna mentén akartak támadást végrehajtani. Az ellenség egyik harci köteléke csaknem teljesen zárt felhőtakaró védelmében indult támadásra a La Manche csatorna felől, a kiserőlet azonban nem sikerült.

Nagy feltűnést keltett német politikai körökben az atlantai zsidók felszólalása Amerikába telepítik az európai zsidóságot?

Rómából jelentik: (Stefani) A Messagero Berlinből jelenti, hogy német politikai körökben rendkívül nagy feltűnést keltett az az ösztönzés, amellyel az atlantai gyűlésen az amerikai zsidók vezetője bejelentette, hogy

Németország leverése után a zsidókat visszahelyezik régi jogaikba.

A berlini sajtót erősen foglalkoztatja egyes amerikai lapoknak az az értesülése, amely szerint német részről javaslatot tettek az európai zsidóknak az Egyesült Államokba való szállításáról. Amerikai lapok szerint most tanulmányozzák ezt a javaslatot, amely valószínűleg onnan ered, hogy Löwenherz jelenben tárgyalást folytat az európai zsidóknak Amerikába való áttelepítéséről.

110 ezer tonna hajóúrt sülyesztett el egyetlen német hajó.

Berlinből jelentik: (NTI) Egy német hadihajó, amely a távoli tengereken fejt ki tevékenységet, újabb 4000 tonna brit hajóteret sülyesztett el. Ez a hajó ezzel 110.000 tonnára emelte az általa elsüllyesztett hajóter nagyságát.

Változatlanul válságos a francia politikai helyzet A vichy-i kormány átalakítása esetén Laval külügyminiszeri tárcát kap.

Vichyből jelenti a NTL: Szerdán délután Pétain tábornagy elnöklésével rendkívüli minisztertanács ült össze.

Vichyből jelentik: A helyzet Vichyben változatlanul válságos. Jól tájékozott francia politikai körökben változatlanul tartja magát az a hír, hogy Pétain tábornagy belefáradt az államvezetés okozta gondokba és a visszavonulás tervével foglalkozik. Más körök tudni vélik, hogy a tábornagy egyedül az államfő tisztjét tartaná meg, míg a tényleges hatalmat a Laval-Darlan-Huntziger triumvirátus gyakorolná. Ezekben a körökben kérdésesnek tartják az ilyen megoldás esetén Weygand tábornok magatartását. Hitler vezérkancellár Pétain tábornaghoz küldött válaszüzenetéről még mindig hiányoznak a megbízható részletek, annyit mindenesetre feltételeznek, hogy a válaszban a Földközi-tenger fölötti uralom kérdése fontos szerepet játszott. (KH.)

Berlin tartózkodik az állásfoglalástól

Berlinből jelenti a NTL: A vichy-i helyzettel kapcsolatban mértékadó körökben kijelentették, hogy Berlinben továbbra is tartózkodnak az állásfoglalástól. Mindemellett megállapítják, hogy úgylátszik a francia belpolitikában megkezdődött a tisztulási folyamat.

Darlan és Pétain tárgyalásai.

Belgrádból jelenti a Bud. Tud. A Vecer című lap jelentése szerint Darlan Vichybe érkezett és hosszasan tárgyalt Pétain marsallal. Darlan holnap már visszautazik Párizsba. A lap szerint politikai körökben arra számítanak, hogy a vichy-i kormányt át-

alakítják és ismét Laval lesz a külügyminiszter. Tárcát kapna Darlan és Huntziger is.

Nagy veszély fenyegeti a meg nem szállt francia részek közellátását.

Rómából jelenti a Stefani: A Messaggero berlini jelentése szerint a meg nem szállt francia területen rendkívül sötét színben tüntetik fel Franciaország élelmezését. Nagy veszélyek fenyegetnek, ha ez a helyzet tovább tart. A washingtoni francia nagykövét kérte Sumner Welles államtitkárt, hogy szállítsanak a meg nem szállt Franciaország számára gabonát és kondenzált tejet.

Magyarország és Szlovákia között rendeződtek a függőben levő kérdések

Kielégítő módon rendezték Szlovákiával a hontalan személyek állampolgársági ügyeit — Tizenöt nap múlva lép érvénybe az egyezmény

Budapestről jelentik: (MTI) A mai napon a m. kir. belügyminiszteriumban a Magyar Királyság és a Szlovák köztársaság között egyes állampolgársági kérdések kölcsönös rendezése tárgyában egyezményt írtak alá. Az egyezmény Magyarországon szlovák, a szlovák köztársaságban pedig magyar nemzetiségű hontalan személyek állampolgárságát kielégítő módon rendezi és a kölcsönös megértés szellemében megoldáshoz juttat számos egyéb olyan kérdést, amelynek rendezetlen volta a két államra nézve jelentős jogi és anyagi hátrányt vont maga után.

Az egyezmény a megerősítő okiratok kicserélését követő 15-ik napon lép életbe.

A visszacsatolt területeken alkalmazni kell a bér-rögzítő rendeleteket

Intézkedések a munkabérek alsó határáról és a 7 százalékos pótlékról

Budapestről jelentik: (MTI) A munka és szolgálati viszonyra vonatkozó jogszabályoknak a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészeire való kiterjesztése, továbbá az iparban, kereskedelemben, valamint a bányászásban és kohászásban alkalmazottak legkisebb munkabérére vonatkozó rendeleteknek a visszacsatolt területeken való alkalmazása tárgyában kiadott rendelkezések némely rendelkezését egyes érdekeltek tévesen értelmezték.

Félreértések elkerülése végett illetékes helyen a következőket jelentették ki:

Az idézett rendeletek rendelkezései folytán alkalmazni kell a visszacsatolt területen az ugynevezett bér-rögzítő rendelkezéseket, továbbá azokat a rendelkezéseket, amelyek a legkisebb munkabér megállapításáról szólnak. A rendeletek a bér 7 százalékos pótlását rendelik el. Nem kell azonban alkalmazni az idézett rendeletek ama rendelkezéseit, amelyek a legkisebb munkabérnél magasabb tényezőes munkabérek pótlékolását írják elő. Összefoglalva a bér alsó határa szempontjából az alkalmazott nem kaphat kevesebb bért, mint a rögzített bér (1940 október 5-én) feltéve, hogy ez a rögzített bér a 7 százalékkal növelt legkisebb munkabérnél nagyobb, ha viszont kisebb, úgy az utóbbit kell legalább fizetni.

NYILTÉR

Óvást! Tudomásunkra jutott, hogy cégünk nevében ismeretlen egyén rendelést és pénzt vett fel, ezért ezután hozzuk t. üzletfeleink tudomására, hogy cégünk nevében egyedül Taussig Ferenc ur jogosult továbbra is rendelések vagy pénz felvételére, amit üzletfeleink már 20 éve ismernek.

Lichtmann és László,
fűszer, gyarmati-ru nagyker.
Mussolini tér 7.

* E rovatban foglaltakért sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

PÁRTMOZGALMAK

Az Erdélyi Párt parlamenti csoportja kijelölte a miniszteriumokkal kapcsolatos fenntartó tagjait

Sor kerül az egyes törvényjavaslatok erdélyi szemmel való tanulmányozására is

Budapest. (MOT.) Az Erdélyi Párt parlamenti csoportja február 5-én a képviselőház egyik tanácstermében ülést tartott, amelyen megjelent báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter is és bejelentette miniszterre történt kinevezését. A kinevezést a párt egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul. A parlamenti csoport ezután sorba vette mindazokat a feladatokat, amelyek az új ülészakonra várakoznak. A parlamenti csoport elnökévé egyhangulag Ember Gézát

választották meg. Kijelölték azokat a képviselőket is, akik az egyes miniszteriumokkal a kapcsolatot fenntartják. Felkértek az egyes miniszteriumokat is, hogy jelöljék ki az előadókat akik az erdélyi vonatkozású ügyekben fenntartják a kapcsolatot az Erdélyi Párttal. Kijelölték azután azokat a szakfőnököket, akik Erdély különleges szempontjaiból tanulmányozzák az egyes törvényjavaslatokat. Végül beszámoltak a párt szervezkedésének előrehaladásáról.

Teljes erővel tart az Erdélyi Párt biharmegyei tagozatainak szervezése

Hetek óta folyik az Erdélyi Párt községi tagozatainak szervezése. Dr. Markovits Manó nyug. főispán és Arvay Árpád országgyűlési képviselő irányítják a szervezés munkáját. Minden községben nagy örömmel és lelkesedéssel vették tudomásul, hogy a felszabadult részek magyarsága önálló párt keretei között fogja folytatni munkáját és egy emberként jelentkeznek a községek lakói a Párt tagjai sorába.

Szervező bizottság elnökségében az erdélyi járási járást látogatta meg, majd a központi járás községeibe alakították meg a helyi tagozatokat. Váradszöllősen, Paptamásiban, Hegykövesében, Biharban, Pelbáthidán, Borson, Kis és Nagyszánán, Szentjánoson, mindenütt megalakultak a helyi tagozatok. Vasárnap a Körösvölgyén tartottak szervező üléseket dr. Patkó Elemér orsz. gyűl. képviselő és Daróczy Kiss Lajos főtitkár. Ugy Eleden, mint Örvénden, Pusztasujlakon és Mezőtelegden igen lelkes hangulatú alakuló gyűléseken mondták ki az Erdélyi Párt megalakításának szükségességét és választották meg a helyi tagozat vezetőségét. Eleden elnökké Vaday Béla református esperes, alelnökké Csillag Nándor romai katolikus plébános, titkárrá dr. Nagy Árpád ügyvédet, pénztárossá Aba Jenőt, Örvénden elnökké Nagy Mihály iparost, titkárrá Olasz Imrét, pénztárossá Serbán Lajost, Pusztasujlakon elnökké Farsar Gyula református lelkészt, Telegden elnökké Platt Jenő földművelőket választották meg.

A szervezés munkája természetesen Nagyváradon is a legszelesebb körben folyik a rövid időn belül megtartható lesz az alakuló közgyűlés is. Nagyszalontán vasárnap alakult meg az Erdélyi Párt helyi tagozata.

Jelentkezzenek az állásnélküli középiskolát végzettek. Az Erdélyi Párt nagyváradon is a legszelesebb körben folyik a rövid időn belül megtartható lesz az alakuló közgyűlés is. Nagyszalontán vasárnap alakult meg az Erdélyi Párt helyi tagozata.

nekét is tanítóul azzal a kötelezettséggel, hogy két nyári tanfolyamon részt vesznek és megszerzik a szükséges képzettséget. Két év után a vizsga sikeres letétele esetén végleges kinevezéseket kapnak. Jelentkezni lehet minden hétköznap reggel 9-11-ig és délután 4-7 óráig.

Az elbocsátott vasutasok figyelmébe. Az Erdélyi Párt nagyváradon tagozatának elnöksége felhívja a románok által állásukból elbocsátott vasutasokat, munkásokat, akik meg személyi adataikat a Pártnál be nem jelentették, hogy saját érdekében sürgősen jelentkezzenek a Párt irodájában (Magyar Ház, Sal Ferenc u. 9.) A MAV vezérigazgatóságának nagy munkáját csak úgy könnyíthetjük meg, ha minden vasutas személyi adatait pontosan közölhetjük. Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt.

Figyelem!

A budapesti

MERINO

posztókereskedelmi r. t.

Nagyváradon

Rákóczi-ut 3. sz. alatti fióküzlete megnyit

Raktáron: férfi és női gyapju szövetek
Szolid árak! :: Pontos kiszolgálás!

SZENDY KÁROLY LÁTOGATÁSA BERLIN KÖZÜZEMEIBEN. Berlinből jelenti a NTL: Szendy Károly budapesti polgármester berlini tartózkodásának második napján látogatásokat tett és tanulmányozta a birodalmi főváros közüzemi berendezéseit.

Az anyaországban forgalomban levő és szabályszerűen összeállított és elfogadott

Lakók nyilvántartási könyve kapható a

NEMZETI
papirkereskedésben
Rákóczi-út 9. szám

Megjelent az „Erdélyi Tudósító“

A szomorú kisebbség évek alatt hozzatartozott Erdély szellemi képéhez, vagyontalomszűzhez ez a bátor szókimondó folyóirat. Minden száma esemény volt. Új ellenállások, új elszántságok ébredtek cikkei, tanulmányai nyomán. Négy évvel ezelőtt betöltötte a román katonai hatóság. Most újra meg kellett indulnia. Várjuk ezt az újraindulást és most örülünk neki.

Az első szám a megváltozott viszonyokhoz szabott új programot ad. Ennek a programnak első pontja: Erdély és az anyaország összehangolása. Hirdetés, melynek két pillére — Nyugat és Kelet.

— Kolozsvárt a kormányzat kulturális pontját akarja kifejleszteni. Az egyetemi városból sugárzik szét a magyar kultúra Erdély legutolsó településére is. Szeretnénk, ha ez a kultúra keresztény kultúra lenne s Erdély vezető rétegét szentistváni alkotáskra inspirálná.

Nemcsak a tájnak, a világnézeti harcoknak is lehet sajátos színűk, alakjuk. S ha a jövő társadalma a közösségi gondolat jegyében alakul, ahhoz Erdély, a kis és nagy autonómia őrzője, is adhat ötletet.

— Ott lesz mindenütt, ahol az erdélyi magyarság érdekei forognak kockán s felvilágosít, ha veszedelmet lát. A jót az ellenségnek is észreveszi; a bűnt saját körében sem hallgatja el. Az evangéliumot jóhírnék tekintti s a katolikus nem különállónak, hanem ellenkezően általánosnak: igaznak, jónak és szépséges magyarázza.

Ezekkel a tiszta, világos fogalmazású célkitűzésekkel indul útjára az új „Erdélyi Tudósító“. Ebben a jegyben állították össze gazdag, színes anyagát.

Szentiványi Róbert egyetemi tanár a magyarság és kereszténység másfélezeréves kapcsolata nyomán világos okfejtéssel állapítja meg, hogy nem követhetjük Nyugatot nagy apostáziájában... „A magyarság ősi vezetői nyomán leméri a világnézeti... s a kereszténységet választja.“

Scheffler János dr. egyetemi tanár az erdélyi egyházi jogi problémákat ismerteti. Erdélyes és tartalmas cikket hoz a Kolozsvári áthelyezett gyulafehérvári papnevelő intézetről, az erdélyi Katolikus Nőszövetségről, erdélyi pedagógiai feladatokról. Irói gárdája Erdély katolikus elitjét tömöríti.

Külseje komoly, mintegy illusztrálni kívánja a tartalmat és a programot, ez azonban nem zárja ki a későbbi fejlődés lehetőségét. A szín, a nyomdatechnikai ötletek, rovatos besztás csak emelik a tartalmat. Ez csak előnyére válhat az Erdélyi Tudósítóknak. (P. I.)

Telf.: 18.01. Belvárosi Mozdó Rákóczi-ut 3.
A láthatatlan ember
visszatér!
 H. G. Wells világhírű regénye.
 A filmgyártás csodája.

Korona Filmszínház
 Telefon 13.51. (volt Dorian) Kossuth utca 1.
A Sárga csikó
 legmagyarabb film
 a legjobb szereposztásban

Apollo Filmszínház Telefon: 25-48.
DEANNA DURBIN-nek a legédesebb
 filmszínésznőnek egyetlen idei, énekes,
 zenés, magyaros tárgyú filmóriása
UDVARI BÁL

Jávor Béla riportja:

Beszélgetés

egy világlátott magyar munkással

Pásztor Árpád útja három világrészen kecseszül a váradi munkásgyűlésekig

Régóta figyelem Pásztor Árpádot, a Munkaközpont vasmunkás szakosztályának elnökét. Midőn panaszos munkások küldöttségét vezette szerkesztőségünkbe vagy munkásgyűléseken — erős szociális és meg nem alkuvóan nemzeti érzéstől áthatottan — beszélt, vagy bizalmas tanácskozásokon tette szavá a munkásság és általában a népi törekvések ügyét, harcós kiállásaiban mindig éreztem valami nem mindennapit. Kerekarcu,

kissé már őszbevegyült haja, jóméjű jelenésű magyar, akinek minden megnyilatkozása jó felkészültséget, széles látókört, nagy élettapasztalatot árul el. Honnan veszi? — gondoltam magamban. S íme a napokban egy elejtett szavából kiderült, hogy olyan világlátott ember, akinek párja alig akad Nagyváradon. Faggatni kezdtem és egy derűs, nyílt, tisztánlátó, melegszívű világosavargó színes élményei bontakoztak ki előadásiából.

mulatni jöttek a dollármilliomosok a „száraz” Amerikából.
 A fényűzés szolgálatába kellett szegődnünk. Pincérek lettünk, evőeszköz tisztogatók, fagyaltosok, szállodai bojok... Ha jól ment, zsákoltunk a kikötőben, vagy vasutépítési munkához szegődünk a korall-szigeteken. Iskoláztot emberekkel, diplomásokkal dolgoztam egy sorban s hónapokon keresztül háltunk pálmaligetekben, vagy a lapos háztetőkön, a szabad ég alatt, a moszkítókat millióinak prédáiként... Komoly munkahelyeken

nem lehetett felvenni a versenyt sem a négerrel, sem a Spanyolországból állandóan özönlő spanyolokkal. Beljebb vonultunk hát a sziget belsejébe... A németek még csak elhelyezkedtek valahogy, főként a német birodalom hatalmas gazdasági kapcsolatai révén, de mi magyarok s a lengyelek és más ágról szakadtak olyan aiantas munkát voltunk kénytelenek vállalni mindenütt, ami még a négernek se kellett. A zsidók talpra estek itt is. Egy-kettőre elárúsító bódékat, emigráns vendéglőket, fagyaltosokat nyitottak s emberkereskedéssel foglalkoztak, távoli vasutépítésekre, ültetvényekre árusítottak bevándorlókat, akik munkaszerződésük aláírásával hosszú időre megpecsételték sorsukat, mert csak évek múlva kerültek abba a helyzetbe, hogy emberibb életmóddal cseréljék fel rabszolgai kiszolgáltatottságukat. Gyalog, városról-városra vergődve, esetleg néhez kuporgatásuk árán összegyűjtött útköltséggel juthattak vissza Havannába, ahol végképp kiábrándulva a cubai álmokból, hajóra ülhettek Mexikó felé.

„Már a szüleim is vándoréletet éltek”

Igy kezdte:
 Trianon volt az oka mindennek. 1924-ben, amikor láttuk, hogy minden román törekvés arra irányul, hogy Erdélyből kiűldözzék a magyar munkásokat, én is úgy éreztem, hogy távoznom kell innen, ha megelhetésemet biztosítani akarom, annál is inkább, mert képtelen voltam arra, hogy szülővárosomban állampolgárságot kapjak. Már szüleim úgyszólván vándoréletet éltek, sehol sem állapodtak meg annyira, hogy illetőséget szerezhettek volna s állampolgárság nélkül egyre nehezebb volt alkalmazáshoz jutni már a huszas években is.

töltsem el fiatalságom éveit.
 Se Észak, se Dél-Amerikába nem kaptam beutazási engedélyt. Egyedül Nyugat-India felé láttam nyitva az utat, Rotterdamban ültem hajóra. Mondanom se kell, hogy nem luxus-hajó volt. 17 ezer tonnás áruszállító gőzös, amely utasokat is felvett, de betonvas volt a főszállítmánya, amit Mexikóba vitt. Nagy kerülőutat tett a hajó, olyan volt, mint egy kofavonatot; egy sereg európai kikötőt érintettünk, le egészen Gibraltárig, ahonnan az Azori szigetek tündöklő krétahegyei mellett elvonulva vágunk neki az Oceánnak, hogy 52 napi út után megérkezzünk Cuba szigetének fővárosába, Havannába. Már a városból negyven kilométerre láttuk lángolni Ford fényreklámjait. Spanyolok, lengyelek, németek voltak a kívándorlók között s néhány szilágy- és szatmármegyei csizmás magyar paraszt, akik velem együtt ámulva nézték a csodát a több mint 60 fok meleg trópusi éjszakában.

Három világrész csavargója

En a „Gottland” nevű, belga lohogó alatt futó hajón találtam elhelyezkedést, eleinte fűtői minőségben. El lehet képzelni mit jelent: hajófütőnek lenni forró kazánok mellett az egyenlítő tájékán. De nyolc napi nehéz munka után előléptettek: felügyelő lettem a fedélzeten, 52 dollár havi fizetéssel és teljes ellátással. Sétahajó volt a „Gottland”, három világrészt látogatott vidám útjain. Antwerpenből kiindulva, a francia, spanyol és portugál kikötők érintése

után Marokkó és Algír felé s vissza a nyugatindiai szigetek. Közép-Amerika és Mexikó között cseréberélte utasait... Százötvenkét napot tölttem ezen a hajón... soha ilyen jó dolgom nem volt és nem lesz az életben. Örökké emlékeztetek lesznek a hangulatok, amelyeket különösen Mexikóban átéltem. Itt egyébként forradalomnak is voltam tanuja, a fektelen szenvedélyek olyan tobzódásainak, amelyek európai emberben megfagyasztiák a vért.

Elegem volt a trópusakból

Antwerpenben angolosan otthagytam a hajót. Nem akartam többé visszakérülni a trópusi szigetekre, elegem volt a világszavargásból. Kéves megtakarított pénzem volt, fiatalos jókedvem és elpusztíthatatlan reményem, hogy egyszer, mégis csak komoly kerékvágásokba terelődik vándorsorsom és visszajutok szülőföldemre, ahol csak-csak ránkvirrad talán a magyar világ.

dötség gépkocsijait...
 *
 Mindezek ma már mástféltizedes távolságból, mint ifjúkori emlékek rémlenek vissza Pásztor Árpádnak, a vasmunkások népszerű elnökének. Régi útleveleket, hajójegyeket, képeslapokat, spanyolul írt munkavállalási szerződéseket és egyéb bizonyítványokat mutat, amelyekkel apróra igazolja elbeszélését s elem tesz egy kötetre való, jelentős lehetőséget eláruló verset, amelyeknek a „Dél felé az Oceán felett” címet adta és amelyekben a szülőföldjéről elbűjdosni kényszerült fiatal munkásember szüntelen hazasóvárgását énekl meg keresetlenül és olyan helyzetek szemléltető ecsetelésével, amelyek már magukban véve figyelmet érdemelnek.

Jávor Béla

Váradi zsidóval mindenütt lehet találkozni...

Órákig tartott az átvizsgálás s meradék dollárjainkkal vásároltuk meg a karantén elengedését... Utibőrönddel a kezemben, a gépkocsik ezreinek hullámzásában indultam el a kikötőből a város felé. Senkit sem ismertem. De már az első félórán találkoztam egy ott ténfergő váradi zsidóval, — mert váradi zsidóval mindenütt lehet találkozni a világon. — aki az elhelyezkedés lehetetlen voltának, a munkaalkalom hiányának szomorú távlatait nyitotta meg előttem.

donosa, — fagyaltos taligát tologat az utcán...
 Rövid idő alatt megismerkedtem Havanna minden szépségével és szomorúságával. At kellett esnem a trópusi láz gyötrelmein, szerencsére bírta a szervezetem, hiszen húsz esztendő voltam mindössze és tele voltam élni-akarással...

Havanna a gazdagok kéjtanyája

— Munka, az nincs, — mondotta. — Legalább tízezer erdélyi munkás lézeng itt minden kenyérkereseti kilátás nélkül.
 S bevallotta nekem, hogy mialatt hazairt leveleiben azzal dicsekedett, hogy fényes havannai szálloda tulaj-

Egy sereg magyarral verődtem össze. Velük együtt jártuk a várost, hogy munkát keressünk. De Havanna kevés munkát termel: fényűzésre berendezett tündéri város ez: abban az időben az Egyesült Államok dúsgazdagjainak kéjtanyája volt, ahová

*****
ÓRIÁSI TŰZVÉSZ PUSZTÍTOTT EGY AMERIKAI GYAPOTRÁKTÁRBAN. Newyorkból jelentik (Reuter.) Neyhavenben (Connecticut) egy gyapotraktárban tűz keletkezett. A lángok nagy gyorsasággal terjedtek. Kilenc munkás a lángok között vesztette életét, három megsebesült.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD.
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

GRÓF TELEKI PÁL A HORTHY CURATORIUMÁNAK ELNÖKE. Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A Budapesti Közlöny február 6-iki száma közli a Horthy Miklós alapítvány Curatoriuma tagjainak kinevezését. A Curatorium elnökévé a kormányzó gróf Teleki Pál miniszterelnököt nevezte ki. A Curatorium tagjai és elnöke tisztességüket nobile officiumként látják el.

Örvendetesen növekedett a Postatakarékpénztár betétállománya. Budapestről jelenti: (MTI) A pénzügyi központ kötelekébe tartozó pénzügyzetek és a Postatakarék Pénztár betéteinek állománya 1940 december 31-én 1843.4 millió pengő volt, 90 millió pengővel több, mint a megelőző hónap végén.

HALÁLOZÁS. Boer János ny. körjegyző, 84 éves korában f. hó 6-án elhunyt. Temetése f. hó 7-én, pénteken délután 4 órakor lesz a Rulikovszky-temető Sternberg-kápolnában.

UTAZÁSI KEDVEZMÉNY A BAROSS SZÖVETSÉG BUDAPESTI KÖZGYÜLÉSÉRE. A Magyar Távirati Iroda: Nagy érdeklődés kíséri a Baross Szövetség 22-ik évi rendes közgyűlését, amelyet február 10-én tartanak meg Budapesten a Baross-palotában. A gyűlésre utazók 33 százalékos utazási kedvezményben részesülnek. Az erre jogosító igazolványokat a Baross Szövetség központjától igényelhetik.

Hamis bejelentőlapokkal többszáz zsir és cukorjegyet csalt ki egy állás nélküli fiatalember. Budapestről jelenti: A rendőrség letartóztatta a 30 éves, állás nélküli Greiff Károly Alajost, aki három társával meghamisította a bejelentőlapokat, amelyeknek segítségével több száz darab zsir és cukorjegyet csalt ki az egyes fővárosi körzetektől. Társai neve: Lettgeb Lajos állástalan péksegéd, Gyári Endre állástalan kereskedősegéd és Király Dezső 32 éves állástalan pincér. A zsirjegyeket darabonként 2-2 és fél pengőért árusították a Teleki téren.

Megérkezett a Városi Zeneiskola gondoktanára, Nagyvárad. Saját tud. Mint értesülünk, a közeljövőben megnyíló Városi Zeneiskola tanárai közül városunkba érkezett Tóth Imre gondoktanaművész. A fiatal tanár Kerpely Jenőnek, a Zeneművészeti Főiskola világhírű professzorának volt egyik legjelesebb növendéke s legutóbb a kőszegi, majd a soproni m. kir. honvéd főreáliskola óraadó tanára volt. Tóth Imre pedagógiai munkájának eredményeként számos növendékot nevelt a Budapesti Zeneművészeti Főiskolánál és több önálló hangversenyt adott. Az új nagyváradai gondoktanaművész mindenesetre nyeresége nemcsak a rövidesen megnyíló Városi Zeneiskolának, hanem a város zenei életének is.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapokat.

A Főméltóságú Asszony segélyakciója

Hegyközujlak. Saját tud. A Kormányzó Főméltósága által indított segélyakció a falvakban is megkezdte áldásos munkáját. Legutóbb február 2-án Hegyközujlak községben mintegy 16 sokgyermekes családot részesítettek nagyobb segélyben. A román megszállás alatt oly sokat szenvedett, tönkretett falu megérezte a magyar hazagondos szeretetét, amely hiven örökös minden gyermeke felett. Biró Gusztáv, a falu közszereplőjében álló jegyzője osztotta ki a kiutalt segélyt, melyet ugyancsak az 5 személyes közbizárasa szerzett meg. Segélyosztás előtt lelkes beszédben mutatott rá a Kormányzó Asszony nemes munkájára. A segélyt kapott személyek könnyes szemmel köszönték meg az ajándékokat és jegyzőjükkel együtt meghatóan tettek bizonyosságot a hazáért, a Kormányzó Asszony és a felettes hatóságok iránti hűségükről és szeretetükről.

ERDELYI MENEKÜLTEK ÉRKEZTEK FEHÉRMEGYÉBE. Székesfehérvár. (MTI) A fehérmegyei Bicskőre 70 erdélyi menekült érkezett. A menekülteket az óvoda épületében helyezték el és ellátásukról gondoskodnak.

Temetés. Özv. Papp Imréné Papp Julianna 75 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a Rét utca 7. számú gyászaházban. — Özv. Takács Endréné Fogarassy Ilona 56 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Mikszáth Kálmán utca 18. számtól. (Erdélyi „Concordia”).

Pollmann Jakabné 78 éves korában Palota községben meghalt. Temetése február 7-én délután 4 órakor lesz a palotai temetőben. (Caritas.)

A Duna áradása elérte a töltések koronáját

Vitéz Bonczos Miklós árvédelmi kormánybiztos személyesen irányítja a védelmi munkálatokat Albertfalva közvetlen veszélyben

Budapestről jelenti: (MTI) A Duna áradása következtében fenyegető helyzetbe kerültek a Budapest környéki községek. Az Albertfalvat fenyegető veszedelem hírére Bonczos Miklós árvédelmi kormánybiztos a helyszíre sietett és személyesen vette át a védelmi munkálatok irányítását.

A kormánybiztos nyilatkozott a helyzetről a Magyar Távirati Iroda munkatársának. Kijelentette, hogy a helyzet veszélyes. A víz a töltések koronájával egy magasságban áll. Védekezni csak homokzsákokkal lehet. A falu fekvése mélyebb, mint a víz színe.

Ma a víz áttört a gátat, elönti a várost és a Hangya gyártelepét. Délután hat órakor 200 munkaszolgálatos, 2 árkász szakasz, 1 utász szakasz és nagyobb számú gyári munkás kezdte meg a védelmi munkát. Mindent megtesznek az ár elhárítására. Adonyban a gátat megerősítették. Erdőn a helyzet még veszélyes. Szászhalombatta és Dunafüred lakóit kilakoltatták. Ercsiben a múlt napokban gátszakadások voltak. Ráckeve közvetlen veszély nincs. Nagytétényben su-

Pozsonyban csak népkenyert lehet sütni. Pozsonyból jelenti: (Budapesti Tudósító) A gazdasági miniszterium rendelettel szabályozta a kenyér készítését. Csak úgynevezett népkenyert szabad sütni, amely 55 százalék buza lisztből, 11 százalék I. őrlésű rozslisztből, 20 százalék árpalisztból és 10 százalék burgonyából készült. A betegeknek süthetnek buza kenyert is. A lisztet a sütődégekben kell keverni.

Diákindulóra irt ki pályázatot Szent-Györgyi Albert. Szent-Györgyi Albert, a szegedi Horthy Miklós-egyetem ezidei rektora, eredeti terv megvalósításán fáradozik. Elhatározta a Nobel díjas professzor, hogy diákinduló komponálására hívja fel a szegedi egyetem hallgatóit. Nem sokkal ezelőtt megjelent a pályázati felhívás, amely tegnap járt le. A diákok a pályázatot a legnagyobb lelkesedéssel fogadták és rengetegen adták be a pályázataikat az első diákindulóra. Jelentkeztek többek között olyan ifjú zeneszerzők is, akik még nincsenek tisztában a kottairás tudományával és azt irták a pályázatukban, hogy meg kívánják esztén elfűtyülnék a bírálóbizottság előtt a pályázatukat: a nótát. A zsűri a napokban összeül Szegeden és egymásután fogja meghallgatni a diákinduló tételüket.

Összeírják az országban tartózkodó román állampolgárságú katonaköteleseket. Budapestről jelenti: (MTI) A budapesti román kir. követség katonai attaséja kéri annak közlését, hogy a Magyarországon tartózkodó 1920-21. évben született katonaköteles román állampolgárságú ifjakat Romániában március folyamán írják össze. Az összeírásra kerülők képviselhetik magukat családtagjaikkal vagy más megbízottakkal. Akiknek nincsen Romániában hozzátartozója, jelentkeznek Budapesten a román követség katonai attaséjánál február 20-ig.

Ujra megindul a turistaelet a városban és a vármegyében. Nagyvárad. Saját tud. A Bihar Egylet, mint a Magyar Turista Egyesület nagyváradi osztálya, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg alakuló közgyűlését a Kereskedelmi Csarnokban. Az alakuló közgyűlésen dr. vitéz Nádányi János alispán elnököl. Értesítéseink szerint a Bihar Egylet megalakulása után az átmeneti időkben szünetelő turistaelet újra megindul Nagyváradon és a megyében. A különböző nagyváradi turistaegyesületek és szakosztályok valószínűleg csatlakoznak a Bihar Egylet-hez s ennek megfelelően fog megalakulni vasárnap a vezetőség is.

A HONVÉD CSAPATKÖRHÁZ betegeinek és egészségügyi legényeinek ének- és imakönyveket akarunk a kezébe adni. Nagyvárad közönsége már annyiszor megmutatta áldozatkészségét. Reméljük, hogy ezt a szándékot is megérti és nélkülözhető imakönyveit, énekeskönyveit eljuttatja honvédeinkhez. Az ajándékkönyveket Polyák Istvánhoz, a honvédcsapatkörház lelkészéhez kell küldeni. Címe: Magyar Lapok szerkesztősége, vagy Szaniszló-utca 11. szám.

Az ideai Bécsi Tavasz Vásár újabb területekkel és csarnokokkal bővül. A német automobilipar immár hagyományos teljes számban fog szerepelni. Mellette a gépkocsialkatrészgyártás is felvonulnak. A mezőgazdasági gépgyárak, a vegyészeti és villamossági iparok különleges szemléltető kiállítási csoportokat rendeznek a mezőgazdaság célterületi fejlesztésével és belterjeséssel kapcsolatban. A mintavásár dívatcikkekben, használati és iparművészeti tárgyakban gazdag kínálatot képvisel. A német hatóságok a vásárlátogatóknak díjmentesen adnak beutazási vizumot. A MÁV 33 egyharmad százalékos menetdíjkezdményt nyújtanak. Jelentkezési határidő február 12. Minden szükséges felvilágosítás a Bécsi Vásár magyarországi kirendeltségénél nyerhető. Telefon 382-390 és 183-059.

Befejezte működését a tordamegyei szociális szervezet. Marosvásárhelyről jelenti: (MTI) Dr. Bobula Ida, a marostordamegyei szociális szervezet vezetője befejezte működését és visszatért Budapestre. A szociális szervezet kettő irányú működését fejtett ki a megyében. Részen segélyeket osztott, részben a meglévő létesítményeket erősítette. Nagy tevékenységet fejtett ki a szervezet gabonakölcsönök nyújtása, valamint a lakosság cipővel és ruhával való segélyezése terén. A megyében 9000 pár cipőt osztottak ki, főként iskolás gyermekek között. A szervezet rendelkezésére bocsátott traktorokkal több ezer hold földet szántottak fel. Kivételek esetekben földvásárlás és házépítési kölcsönök is folyósítottak.

Debrecen-Nagyvárad válogatott ökölvívó mérkőzés a Törekvés rendezésében. Nagyvárad. Saját tud. A Törekvésnek nagy áldozatok árán sikerült egy nagyszabású ökölvívóverseny bemutatását megszervezni. Vasárnap Debrecen ökölvívói mérkőzés erejűket Nagyvárad válogatott ökölvívóival. Hisszük, hogy a közönség méltányolni fogja a Törekvés áldozatos munkáját, amely egyesület egyedüli Nagyváradon, amely az amatőr tömegsportot minden ágában a legtisztább keretek között életre kelti. A kiváló birkózókon kívül most az ökölvívásnak akar jó ökölvívókat nevelni. A válogatott versenyt vasárnap délután 5 órai kezdettel a Sas-palotában levő Modern Színház termében tartják meg.

lyos a helyzet, de védekeznek.

Budapestről jelenti: (MTI) Budafokon az úgynevezett Levente arók vezeteli a környék egy részének csapadékát a Dunába. Amikor a Duna vize magasabbra emelkedett, mint az árok szintje, gátat emeltek és elzárták az árok torkolatát, nehogy a Duna beáramló vize elöntse a várost.

Tegnap ezt a gátat a Duna árja áttörte.

A katonaság és a környék lakóinak számai megfeszített erővel látták hozzá új gát emeléséhez, amelyet sikerült magasabbra emelni, mint a Duna mostani vízállása, úgyhogy a város belterületére eddig nem hatott be a víz.

Albertfalvánál a víz átszivárog a gáton, de az OTT telepet e pillanatban nem fenyegeti veszély.

Czepléd környékén egymás után dőlnek össze a vályogházak.

Ceglédre jelenti: (MTI) A gyengébben épített vályogházak egymás után dőlnek össze a beható talajvíz következtében. A talajvíz a legtöbb ház pincéjébe behatolt.

Gyorsírást, gépirást
Szabó Ferenc
 okl. írásszaktanitónál tanulhat
 Kossuth L. u. 11. II. em.

KÖNYVEK KÖZÖTT

Kereskedelmi Szakkönyvtár

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium kebelében működő Kereskedelmi Szakkönyvtár Szerkesztőbizottság abból a célból, hogy a kereskedők részére szükséges jogi, gazdasági és szakmabeli tudnivalókat a kereskedők számára könnyen hozzáférhetővé tegye és ezáltal a kereszteni magyar kereskedelem színvonalát emelje. Kereskedelmi szakkönyvtársorozatot hozsát ki. Ebből a sorozathól ezidáig első kötetként dr. Urbányi János kereskedelmi középiskolai igazgatónak „Korszerű üzletvezetés” című harmadik és negyedik egyesített kötetként pedig dr. Orel Géza nyug. kereskedelmi középiskolai főigazgatónak „Az ügyes eladó kézikönyve” című munkája jelent meg. Mindkét szerző a kereskedelmi szakoktatásnak közismert és kiváló erőssége.

Dr. Urbányi János „Korszerű üzletvezetés” című 100 oldalas könyvében kérdés és felelet alakjában ismeretj mindazokat a közgazdasági és kereskedelmi alapfogalmakat, továbbá az üzlet megszervezésére, az adásvétel lebonyolítására, az adásvételt elősegítő intézményekre, mint pl. a piac, vásár, mintavásár és tőzsde stb.-re, valamint az üzletet érhető vagyoni károk elleni biztosításra vonatkozó általános tudnivalókat, amelyekre ugy a kereskedői pályán működőknek egyaránt szükségük van.

Dr. Orel Géza „Az ügyes eladó kézikönyve” című 260 oldalas munkájában pedig az árusítás technikájának „művészetének” szabályait és követelményeit ismerteti alapos, kiváló szakismerettel és olyan könnyed módon, hogy eladó és vevő egyaránt élvezettel és tanulsággal olvashatja. A könyv ismerteti mindazokat az erkölcsi követelményeket, lelkiismeretösséget, tisztességet és tapintatot, amelyet a kereskedői pálya követel. De egyúttal kiemeli azt is, hogy a kereskedő milyen nagyfontosságú feladatot teljesít a nemzet gazdasági életében. Részletesen ismerteti a jó árusító szükséges tulajdonságait és a rossz eladó hátrányos szokásait. Tanítja az elárulást, hogyan kell viselkednie a vevővel a közönytől az áru bemutatásáig és hazaküldéséig. Külön fejezetben érdekesen és szórakoztatva ismerteti a szerző az egyes vevőtípusokat. A forgalom növelésének eszközei közül ismerteti a vevő megtartásának a jó kiszolgálásnak, a jó kirakatnak, a jó reklámnak, stb. jelentőségét. Különösen érdekes és tanulságos a jó és hibás eladásra összeállított példatár.

Hogy a fentemlített két könyv a kereskedők és a kereskedelemben alkalmazottak részére milyen lényegpótló, bizonyítja az a körülmény, hogy az első kiadás több ezer példány rövid pár hónap alatt elfogyott. A második kiadás a napokban hagyta el a sajtót. A könyvek közvetlenül a Stádium Sajtóvállalat Rt. könyvkidó vállalatánál és minden könyvkereskedésben kaphatók. Az első kötet ára 70 fillér, a harmadik és negyedik egyesített kötet ára pedig 1 pengő 40 fillér.

Felhívás az Iparosokhoz!

Felhívjuk az Ipartestület tagjait, hogy munkásaikat 8 napon belül jelentésük be az Ipartestületnél. Erre nemcsak a törvény kötelezi az iparosokat, hanem saját érdekükben is cselekedzenek, mivel mindenféle anyagigényeiket csak az Ipartestületen át kaphatják meg munkásaik létszáma arányában. Márpedig az elnökség csakis a bejelentett munkásokat veheti figyelembe.

Az adókövetésnél is szükségük lesz a kézművesiparosoknak olyan tanúsítványokra, melyeknek alapján a kisiparosok az őket megillető kedvezményeket megkaphatják.

Torlódás elkerülése végett a következő sorrendben jelentkezzenek az iparosok:

- február 7-én pénteken A, B, C, D,
- 9-én szombaton E, F, G, H,
- 10-én hétfőn I, J, K, L,
- 11-én kedden M, N, O,
- P, R
- 23-én szerdán S, Sz, V,
- Z, T, U.

A jelentkezések minden nap d. e. 8-tól 1-ig tartanak.

Nagyvárad, 1941. február hó 5-én.
Szabó Károly,
 elnök.

Székely Hadosztály Székely Társaság

A felszabadulás utáni restitúciók közé nem utolsó sorban tartozik a dicső emlékü székely hadosztály felelevenítése.

Igen sokan emlékeznek még itt Nagyváradon is ennek a dicső multu alakulatnak az összeomlás idejében teljesített nemzetmentő tevékenységére. Sokan hallották vagy olvasták ennek a hadosztálynak budapesti jubileumi ünnepén, a múlt évben, volt parancsnoka, a Nagyváradon mindenki által ismert Kratochvíll altábornagy által tartott emlékbeszédet, — amelyben gyönyörűen vazolta a hadosztály tetteit abban az időben, amikor már az önmaga által levert országban nem volt katona rajtuk kívül és a mi volt az szedett, vedett vörös katonája volt.

Hónapokig tartotta ez az önkéntes alakulat a frontot, amelyet maga huzzott meg, Máramarosról le Aradig és Csucsánál, Belényesnél és Mátészalkánál és feltartóztatta a Kolozsvár felől előnyomuló román megszálló csapatokat. Ezek a csapatok a székely hadosztály előtt meg is torpontak és nem is tudtak volna tovább előhaladni, hogyha a székely hadosztály nem kerül két tűz közé: egyik felől a román csapatok, amelyek a Tisza felé igyekeztek, másik felől pedig a megalkuvó vörös csapatok, amelyek be akarták olvasztani maguk közé ezt az akkor egyedül ütőképes magyar katonai alakulatot, a románok pedig szintén a maguk céljaira akarták őket felhasználni és azzal csábították volna őket, hogy leverik a magyar bolsevizmust, velük együtt. A székelyeket tehát az elé a probléma elé állították, hogy: melyiket válasszák a kettő közül? Hát természetesen egyiket sem választották és így kénytelenek voltak feloszlatni, letenni a fegyvert, aztán jó ré-

szük átszűrődött az ellenforradalmi magyar hadseregbe, amelynek első magvát képezte.

Ez röviden a székely hadosztály története.

Ez a székely hadosztály, amelyik a fővárosban 11 éve már újra életrekelet, most itt Nagyváradon is megalakítja a maga egyesületét, amelynek kebelébe biztosan várja nemcsak az itt élő volt székely hadosztálybeli székely testvéreket, hanem minden itt élő székelyt és a nem székely magyarok közül is azokat, akik céljaik, ennek a magyar társadalmi politikamentes tömörülésnek elérésére őket erkölcsileg támogatni akarják.

Hivunk tehát mindenkit, jöjjön kézenk olyan szeretettel, amilyennel fogadjuk. Ez az egyesülés nemcsak a volt székely bajtársaké lesz, hanem egyben ez lesz a nagyváradit és Bihar és máramarosmegyei Székely Társaság is.

A helyi előkészítő bizottság élén Sz. Lőrinc Mózes felsőkereskedelmi iskolai tanár, Bányay Imre városi főpénztáros, Török Ferenc uradalmi intéző és Meggyesy Géza sörgyári főosztályvezető állanak.

A volt harcosok igazolása megkezdődött és az első igazoló összejövetel pénteken, 7-én este a Hitler Adolf u. 20. szám alatt lesz. Eredeti okmányával minden érdekelt bajtársat odavárunk.

Dr. Czegléd Miklós

Megjelent az új, országos telefonkönyv

Minden telefon-előfizető díjtalanul megkapja a régi telefonkönyv beszüneteltetésének ellenében

Budapestről jelentik: (MTI) A posta vezérgazgatóság közlése szerint a vidéki hálózatok betürendes távbeszélő névsorának 1941. évi kiadása megjelent és szétosztását, valamint árusítását megkezdtek. Ebben a névsorban már a Magyar Szent Koronához viszszatért keletmagyarországi és erdélyi távbeszélő központok és azok előfizetőinek adatai is fel vannak véve. A vidéki hálózat előfizetői állomásaik, fővonalak útján ingyen kapják annak ellenében, ha a megelőző névsort beszüneteltették.

Frenczel Sándor

tűkőr és üvegsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
 Képkerepezés
 Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.
 Telefon: 19-13

RÁDIÓ

PÉNTEK, FEBRUÁR 7.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 „A görög-római eebészet és a mai kor sebészete.” Irta Sattler Jenő dr. Felolvasás.
- 10.45 „Béri Balogh Ádám.” Irta Bodnár István. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
- 12.10 Ifjúsági Enekkarok. Közreműködik a XIII. ker. községi üteg-utcai polgári leányiskola énekkara. Vezényel Pápay Izabella.
- 12.40 Hírek.
- 12.55 Kálmán Mária hegedűl, zongorán kísér vitéz Pongrácz István.
- 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
- 13.30 A Rádió Szalonzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorcsmertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmi-szerárak.
- 15.20 A Mária Terézia 1. honvéd gyezed zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.

Közben

- 15.40 „Mit főzzük?” Háziasszonyok beszélgetnek.
- 16.15 „Híres kereskedők.” (Rhodes Cecil) Kislégyi Nagy Dénes dr egyetemi magántanár előadása.
- 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven
- 17.15 „Munkában az erdélyi fiatalleány” Horosz Béla előadása.
- 17.35 „Régi gordonkamuzsika.” Kerpely Jenő gordonkázik, zongorakísérettel.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Sári Elemér cigányzenekara muzsikál, Vargha Imre énekel.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 „Csalódások.” Irta Kisfaludy Károly. Rádió, színpadra alkalmazta Turchányi István és Galamb S.
- 21.40 Hírek, időjárásjelentés.
- 22.00 Beszkart-zenekar. Vezényel Müller Károly.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Utána kb.

- 23.25 Hanglemezek.
  - 24.00 Hírek.
- Budapest II.**
- 17.55 Kerpely Jenő gordonkázik, zongorakísérettel.
  - 18.10 Gyorsírótanfolyam. Szlabey Géza előadása.
  - 18.40 „Wagner Bayreuthban.” Hanglemezek.
  - 19.40 1. A stílic. 2. Egy kirandulás története. 3. Sportverseny. Csengery Ilona meséi.
  - 20.00 Hírek.
  - 20.10 Közvetítés a budai Kis Royal-étteremből. Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.
  - 21.00 „Afrika nyersanyagai.” Csizsar Béla előadása.
  - 21.30 Időjárásjelentés.

SZINHÁZ

JELENET Csurka Péter pénteken bemutatóra kerülő „Kisiklás” című darabjából

(Szín: első felvonásban a nemzetközi expressz étkezőkocsijában. „Ismeretlen férfi” ostromolja udvarlásával „Ismeretlen asszonyt”)

Ism. férfi: Magába hatálosan belevezettem!...

Ism. Asszony: Ezt ne mondja többet!

Ism. Férfi: (ismét más hangnemben) De mondanom kell!... Nem tudtam eddig eltalálni azt a hangot, amivel megértessem magamat!... Szinte esetlen vagyok, küzködöm a szavakkal, a hangok színével, hogy közelebb férközhessenem önhöz, asszonyom!... Érzem, rosszul fogtam meg a dolgot... Valóban kalandornak tűnhetek fel ön előtt!... De nem vagyok az!... Nem tréfa ez, hogy követem magát országokon keresztül!... Mint valami kis diáknak, folyton magán van a szemem!... Es már kezdem hinni, hogy hitába!... Érdem fogyl!... Egyszer elfut előlem és ér iszonyuan megaláztat!... Allok majd valahol... valami ismeretlen városban!... Üresen, kihülten tébolygom az utcákon... Kinyujtom a kezem a semmibe és a maga nevét fogom kiáltozni!...

Ism. Asszony: (meglepdőve) Komolyan beszél?...
Ism. Férfi: A szívemből!...

Ism. Asszony: Nem értem!... (idegesen) Én nem szolgáltatam okot arra, hogy... én nem viselkedtem úgy, hogy... ilyen rövid idő alatt... a legkomolyabb

érzelmekeket keltsem fel magam iránt!... Én nem is vagyok olyan szép, hogy... én... nemszeretem látni, ha valaki szenved!... Mondja mit akar tőlem?... Nekem férjem van, akit szeretek... én tisztességes úri asszony vagyok!... Legeyen okos... mit akar tőlem?...

Ism. Férfi: Mindent és... semmit! (újra elkapja a kezét, fejével rábukik, csókolja).

Ism. Asszony: (küzd, megremegeg, de most nem veszi el a kezét).

Ism. Férfi: (fuldokolva) Szerettem!...

Ism. Asszony: (feláll, gyengéden kihuzza a kezét) Most már a maga társasága veszedelmes kezd lenni!... Szeretném, ha... ha itt kiszálna... és... itt ennél a pontnál véget vetnék ennek az idillnek!... Én megtartanám magát a legjobb emlékeim között!... Ugy éne bennem tovább, mint ismeretlen férfi... aki utamba akadtt egyszerű... és azt mondta, hogy... szeret!... Ez nekem végtelenül jólesik!... Egy asszenynak mindig jól esik az, ha tudja, hogy szeretik!... Sokat fogok magára gondolni!... Isten vele!... (anélkül, hogy visszanézne, elmegy).

Ism. Férfi: (feláll, néz utána s mikor Ism. Asszony elhagyta a kocsit hosszan, gunyosan felkacag).

Lorenz: (szunyókált, feleszmél, keresi Ism. Asszonyt)

Ism. Férfi: Pincér!... Konyakot kérttem!

„Kisiklás”

A Szigligeti Színház második eredeti bemutatója ma, pénteken, este háromnegyed 8 órakor — Majláth Mária és Sármássy Miklós felléptével

Gondos és körültekintő előkészítő munka után, teljesen készen várja a péntek esti zsúfolt ház közönségét Csurka Péternek, a Nagyváradról elszármazott kiváló írónak és színpadi szerzőnek ragyogó színműve, a Kisiklás, amely minden más színpadot megelőzve, Nagyváradon kerül először színre. Az újdonság kitűnőségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a budapesti bemutató még február hónapban lesz. Az igazgatóság anyagi áldozatot nem kímélve, a Kisiklás című színművet olyan kiállításban és szereposztásban hozza színre, amilyenre vidéki színpadokon példa nem volt. A díszletek között fel fog tűnni az étkezőkocsi, ami Rácz Árpádnak, a színház fiatal színpadi tervezőjének és festőjének munkája.

A rendezés nagy munkáját Sármássy Miklós, a budapesti Belvárosi Színház volt rendezője, a színház újonnan szerződötött tagja végezte, aki egyik férfi főszerepet is játsza. A női főszerepet Majláth Mária, a színház újonnan szerződötött, feltűnően szép tagja alakítja, aki ebben a szerepben brillírozni fog. A többi főszerepeket a társulat legkiválóbb erői játszák és viszik az újdonságot a siker útjára.

A péntek esti bemutató díszelőadás a színházi szezon egyik kiemelkedő eseménye lesz, amelyen a szerzőn kívül részt vesznek fővárosi írók, újságírók, riporterek, színpadi kiadók és színházigazgatók, azonkívül több előkelő vendég jelentette be érkezését, ami nagyban emelni fogja az est énnepi hangulatát és fényét.

A Kisiklás pénteken este a bérletben, szombaton este bérletszünetben, vasárnap délután 4 és este háromnegyed 8 órakor és hétfőn este B bérletben lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárrakkal, a bemutató előadás parádés szereposztásában. Az úriási érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos lesz előre gondoskodni.

— **Bécsi gyors.** Szombaton délután 4 órakor kerül színre a bemutató előadás parádés szereposztásában. Helyárrak 30 fillértől 1.20-ig.

„Két nép — egy harc.”

Ezzel a felirással bocsátották ki új bélyeget Németországban. A bélyegen a Führer és a Duce egymás mellett láthatók. Két oldalon a nemzeti szocializmus és a fasizmus jelvényei láthatók.

— **SZINHÁZI ÚJ HELYARAK.** A színház igazgatósága értesíti a n. é. közönséget, hogy február hó 7-től, péntektől változásokat eszközöl úgy a földszinti helyek beosztásánál, mint a helyárraknál. Zsöllye I—V. sorig. körzések VI—XII. sorig, támlásszék XIII—XVI. sorig. Rendes helyárrak: 5 személyes páholy 11 pengő, zsöllye 2.60, körzések 1.70, támlásszék 1.30. erkély I—II, sor 1, zártszék 80, állóhely 50 fillér. Délutáni filléres helyárrak: 5 személyes páholy 5 pengő, zsöllye 1.20, körzések 1, támlásszék 70. erkély I, II, sor 60, zártszék 50, állóhely 30 fillér.

Heti műsor:

Pénteken a Szigligeti Színház eredeti bemutatója. Színrekerül: Csurka Péter 3 felvonásos színműve: a **Kisiklás**, — Majláth Mária és Sármássy Miklós. a színház újonnan szerződötött tagjainak felléptével. A bérletben.

Szombat délután 4 órakor: **Bécsi gyors** — filléres délutáni helyárrakkal. Szombat este háromnegyed 8 órakor: **Kisiklás**.

Vasárnap délután 4 órakor: **Kisiklás**. Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Kisiklás** — B. bérletben. — **Jegyek a fenti előadásokra** mávalthatók a színház jobboldali elővé teli pénztáránál.

A mozgóképszínházak műsora:

Belvárosi: **A láthatatlan ember vizsdatér.**
Korona: **Sárga csikó.**
Apolló: **Udvari bál.**

Folyóirat-szemle

A nagyváradai repülőkatasztrófiáról — ír a Magyar Szárnyak repülésügyi folyóirat februári új száma — es hiteles adatok alapján elevenítik elénk a szomorú eseményeket. A lap közli egyben Bisits Tibor repülőőrnagy légikronikáját, Udvary Jenő százados repülőhíreit, Gróf Zichy Béla Rezső, a repülőipar fejlődéséről szóló értekezését és Száva Tibor folytatásos repülőregényét. A Légügyi Hivatal legújabb rendeletén kívül érdekes még a magassági repülésről, a berepülő pilótákról, a fark nélküli modellekről, London világháborús bombázásáról és az ejtőernyős katonákról szóló cikk. Jánosy István szerkesztésében megjelent Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Ülői ut 12.) kívánatra ingyen küld.

APRÓHIRDETESEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Különbejáratu utcai butorozott szoba 15-ére kiadó. Keményné, Szent János utca 39 (volt 33) szám.

Kiadó március 1-re, készta csinosan butorozott szoba központban, előszobából nyíló, olcsón. Szigligeti utca 7, ajtó 2. 704

Ellátással butorozott szobát keresek a Mussolini tér közelében. Ajánlatot kér Major Gyula ny. igazgató tanító, Mussolini tér 10. gyorsíró szaktanfolyam. 727

Utcai butorozott szoba szonnal kiadó. Sal Ferenc u. 29. 712

Kiadó 1 szobás, fürdőszobás modern komplett lakás, március 1-re. Cím: Mikszáth Kálmán u. 22. (vált Széles utca). 697

Külfelé

Tisztviselő teljes ellátást keres jobb családnál. Ajánlatokat „Családtag” jellegre kér. 731

Szőlő és gyümölcsstermelők, kik mérsekelt és teljes egyedürségi árkülön bözet mellett pálinkát akarnak főzni jelentkezzenek február 12-ig Oláh Ferenc bor és gyümölcsesszifőzde vállalkozónál, Alsó Körösoldal 58. 711

Budapestre teherautójáratot indítok Arugyújtás irodámban. Kossuth u. 18 szám alatt. Telefon 13—33. Bihari Szabó szállító. 714

Adás-vétel

Szőlő 4 kat. hold, jó karban, prima helyen, villany és vízzel ellátva, teljes felszereléssel, rajta egy 4 szobás uri lakás, borház, istálló vagy gazdasági udvarral, sürgősen eladó. Értekezni Mioricza utca 10. 728

Gazdálkodásra kiválóan alkalmas négylakásos ház istálloval, kerttel, vilamos megállóval eladó. Szőlős u. 20 724

Márkás rádiót megvételre keresek, jó állapotban, v. Nichifor Crainic u. 1 (Püspöki ut mellékutca). 724

Veszek mindenféle román irodalmi könyveket. Clonda János, könyv. és papírkereskedő, Nagyvárad. Rákóczi ut 11. 724

Fajtszta buldog kolyók kutyát megvételre keres Bessenyei kályhas, Huszár u. 23. 724

Szép fekete ebédő olcsón eladó. Wesselényi u. 6. sz. (v. Pereces). 724

Egy komplet háló, egy nappali szoba és egy szalngarnitúra eladó. Kovács Istvánné, Wesselényi Miklós u. 18 szám. 718

Aranyat, ezüstöt, ékszeret magas áron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 541

Eladó kis magánház, Püspöki uton. Értekezni Szent János utca mellékutca. Imre utca 4 Horváth. 661

Állást keres

Gazdasszonynak, vagy mindeneknek ajánlkozom. vidékre is. Beóthi Pálné, Óvoda u. 19. 713

Állást nyec

15—18 éves ügyes rikkancsiut felveszek. Ambó újságíró, Szent János u. bódé. 699

Kiadótulajdonos:
szent László-nyomda RT

Felelősszerkesztő: **Dr Paál Árpád**
Felelős kiadó: **Dr Scheffler Ferenc**
szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a **Szent László-nyomda r. t.** körforgópén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.